

N:o 4.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till vissa ändringar i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande den 24 april 1863; gifven Stockholms slott den 30 november 1893.

Under åberopande af bifogade utdrag af protokoll öfver finansärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att besluta, att §§ 1 och 2 i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande den 24 april 1863 skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

Mantalspenningar utgöras med 40 öre för man och 20 öre för qvinna af hvar och en, som uppnått 18 års ålder; dock undantagas härifrån:

- a) de, som — — — — — befrias;
- b) gemenskapen — — — — — korpser; och
- c) den egentliga lappallmogen.

§ 2.

Angående husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för mantalspenningar af de hos honom anställda tjenare eller arbetare gäller hvad derom särskildt är stadgadt.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

F. v. Essen.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 november
1893.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: friherre VON ESSEN,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre von Essen
anförde i underdånighet:

»§ 1 i nådiga förordningen angående mantalspenningarnes ut-
görande den 24 april 1863 har följande lydelse:

Mantalspenningar utgöras med 40 öre för man och 20 öre för
qvinna af hvar och en, som uppnått 18 års ålder; dock undantagas
härifrån:

a) de, som åtnjuta fattigunderstöd, äfvensom de, hvilka, enligt
vederbörande kommunalstyrelses intyg, böra för fattigdom eller sjuk-
lighet från denna afgift befrias;

b) gemenskapen vid arméens och flottans värfvade regementen
och korpser; och

c) den egentliga lappallmogen äfvensom, intill dess allmän författning om mantals- och skattskrifning inom rikets lappmarker kan varda utfärdad, öfriga innebyggare derstädes.

Förordningen angående mantals- och skattskrifningarnes förrättande den 20 juli 1861 är, enligt § 12 mom. 2 i samma författning, icke med hänsigt till lappmarkerna gällande. För dessa gäller i stället nådiga förordningen angående mantalsskrifning eller folkräkning i Vester- och Norrbottens läns lappmarker den 9 november 1866. Att i denna författning, som i allt väsentligt öfverensstämmer med den allmänna mantalsskrifningsförordningen, sjelfva förrättningen i stället för »mantals- och skattskrifning» benämnes »mantalsskrifning eller folkräkning», beror deraf, att mantalsskrifningen i lappmarkerna icke afsåg att ligga till grund för skattskyldighet. Bevillningstaxering infördes nemligen derstädes först genom nådiga kungörelsen den 30 maj 1873.

I det af särskilda komiterade den 14 december 1889 afgifna, af mig förut i dag anmälda betänkande med förslag till ny mantalsskrifningsförordning hafva komiterade, som icke ansett någon särskild mantalsskrifningsförordning för lappmarkerna nödig, afgifvit förslag till en för hela riket gällande dylik förordning, i hvars § 18 mom. 1 komiterade intagit de afvikande bestämmelser, som komiterade funnit erforderliga på grund af de för lappmarkerna egendomliga förhållanden. I sammanhang härmed hafva komiterade fäst uppmärksamheten derpå, att, i händelse ny mantalsskrifningsförordning för hela riket blefve med iakttagande af de utaf komiterade föreslagna grunder utfärdad och sålunda nyssberörda nådiga förordning af den 9 november 1866 upphörde att vara gällande, ur mom. c) i § 1 af förordningen den 24 april 1863 angående mantalspenningarnes utgörande borde utgå orden: »äfvensom, intill dess allmän författning om mantals- och skattskrifning inom rikets lappmarker kan varda utfärdad, öfriga innebyggare derstädes.»

Kammarrätten har i infordradt utlåtande förklarat sig icke hafva funnit anledning till erinran mot den af komiterade ifrågasatta förändring i omförmälda författningsrum.

Då enligt det förslag till mantalsskrifningsförordning, Eders Kongl. Maj:t förut i dag beslutit förelägga Riksdagen, lappmarkerna, med några mindre väsentliga afvikelser, komme att i fråga om mantalsskrifning blifva likställda med öfriga delar af riket, hemställer jag i underdånighet med åberopande af hvad jag nu anfört, att Eders Kongl. Maj:t tacktes i nådig proposition föreslå Riksdagen att besluta, att § 1 i nådiga förordningen angående mantalspenningarnes utgörande den 24 april 1863 skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Mantalspenningar utgöras med 40 öre för man och 20 öre för qvinna af hvar och en, som uppnått 18 års ålder; dock undantagas härifrån:

- a) de, som — — — — — befrias;
- b) gemenskapen — — — — — korpser; och
- c) den egentliga lappallmogen.»

§ 2 i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande lyder sålunda:

»Angående handlandes, fabriks- och annan näringsidkares, äfvensom husbondes ansvarighet för mantalspenningar af de i deras tjänst eller arbete anstälde personer, jemte deras hustrur och barn, samt af landtbönder och torpare, gäller hvad derom i fråga om bevillningsutskylder är stadgadt.»

Af anledning att sådant stadgande, hvarå i berörda § syftas, ej längre i bevillningsförfattningarne förekommer har Eders Kongl. Maj:t förut denna dag på min föredragning beslutit till Riksdagen aflåta nådig proposition med förslag till särskilda föreskrifter rörande husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för de hos honom anställda tjänares eller arbetares personliga utskylder; och hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t i öfverensstämmelse härmed måtte föreslå Riksdagen att besluta, att nyssberörda § i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Angående husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för mantalspenningar af de hos honom anställda tjänare eller arbetare gäller hvad derom särskildt är stadgadt.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda yttrat och hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Hugo Malm.